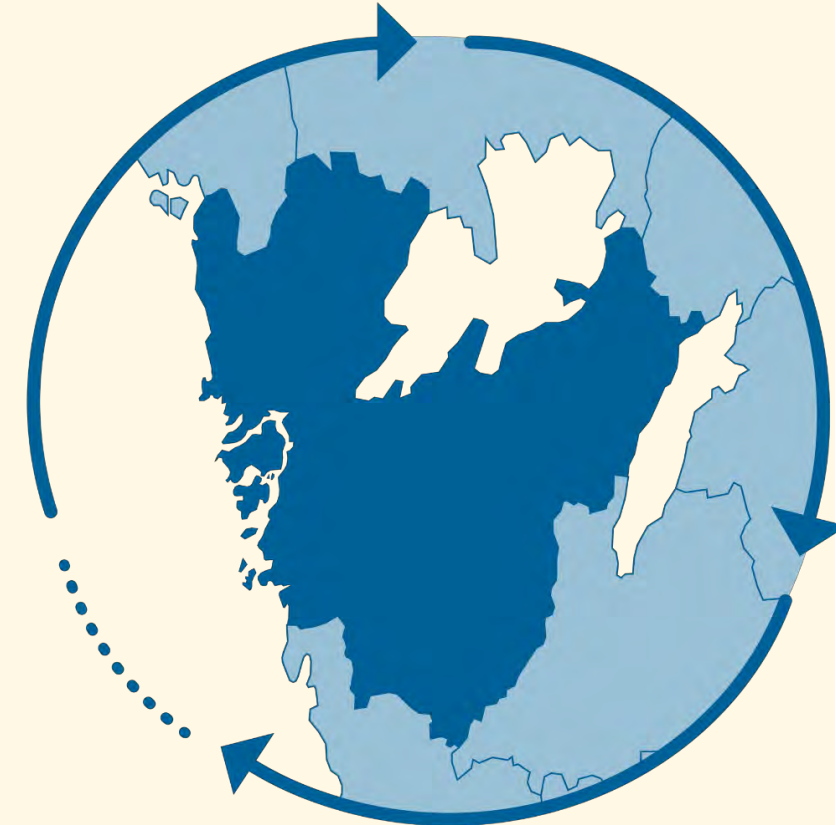

När trenden möter en ort

Maria Larsson
maria.a.larsson@vgregion.se

Regional fysisk planering i Västra Götaland

- Utvecklar en **regional framtidsbild** som stödjer hållbar utveckling i Västra Götaland med målet att skapa en gemensam strukturbild som kan bidra till att stödja planeringsprocesser på olika nivåer
- Samverkansprojekt med fyra kommunalförbund, länsstyrelsen, trafikverket, Västra Götalandsregionen
- **Delprojekt om Ortsstruktur**

**REGIONAL FYSISK
PLANERING**

Befolkningens
sammansättning

vara en
storstad eller
regionalt
centrum

ett företag
dominerar

infrastruktur
finns eller byggs,
järnvägar, vägar
mm

Geografiska
förutsättningar

fokus på
boende, ofta
pendlingsorter.

Orter
växer och
utvecklas
genom att

ha en stor
offentlig och
administrativ
del

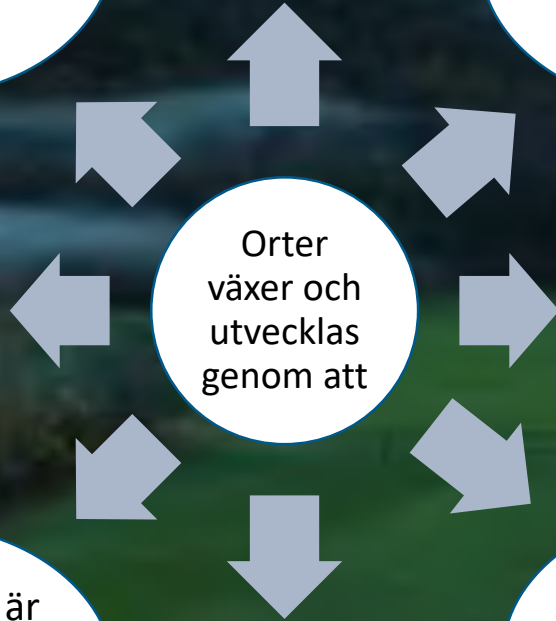
Kulturella
förutsättningar

näringslivet är
globalt och
konkurrens-
utsatt

där finns en
omfattande
handel.

besöksnäringen
dominerar

Historiska
förutsättningar

En mix av en- och flerkärnighet i Västra Götaland

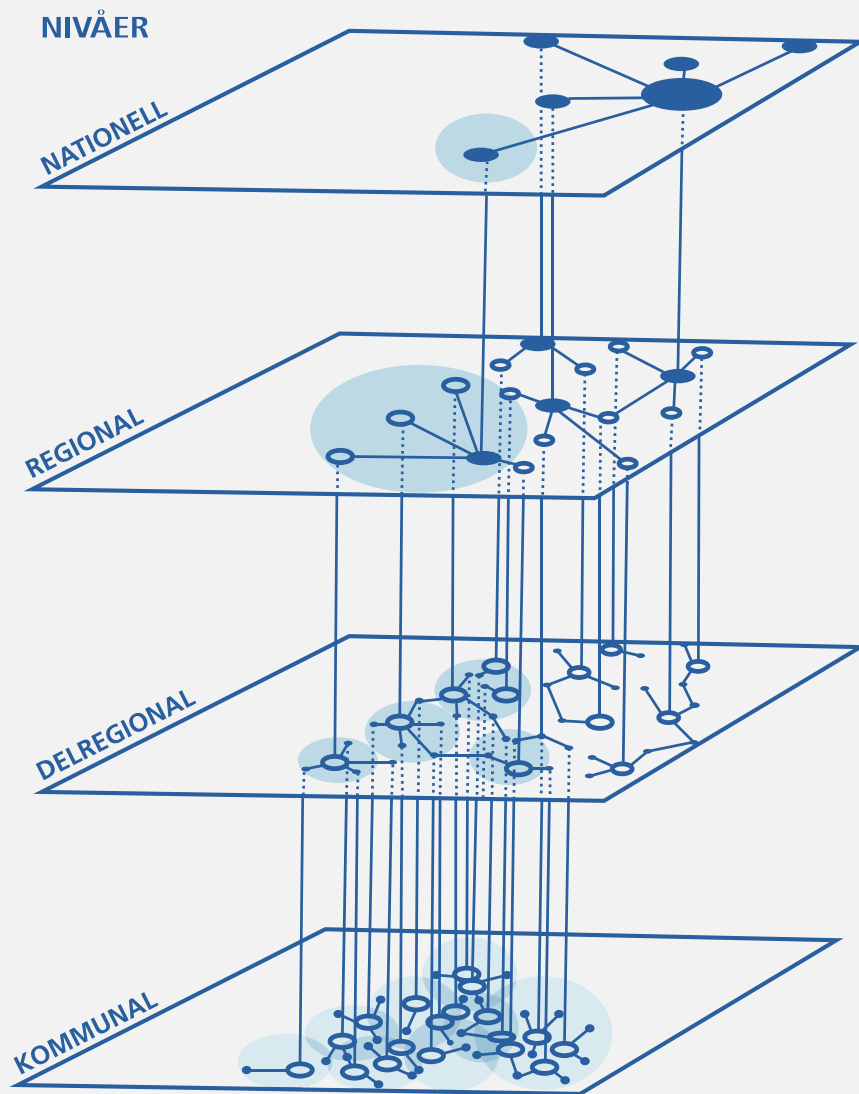
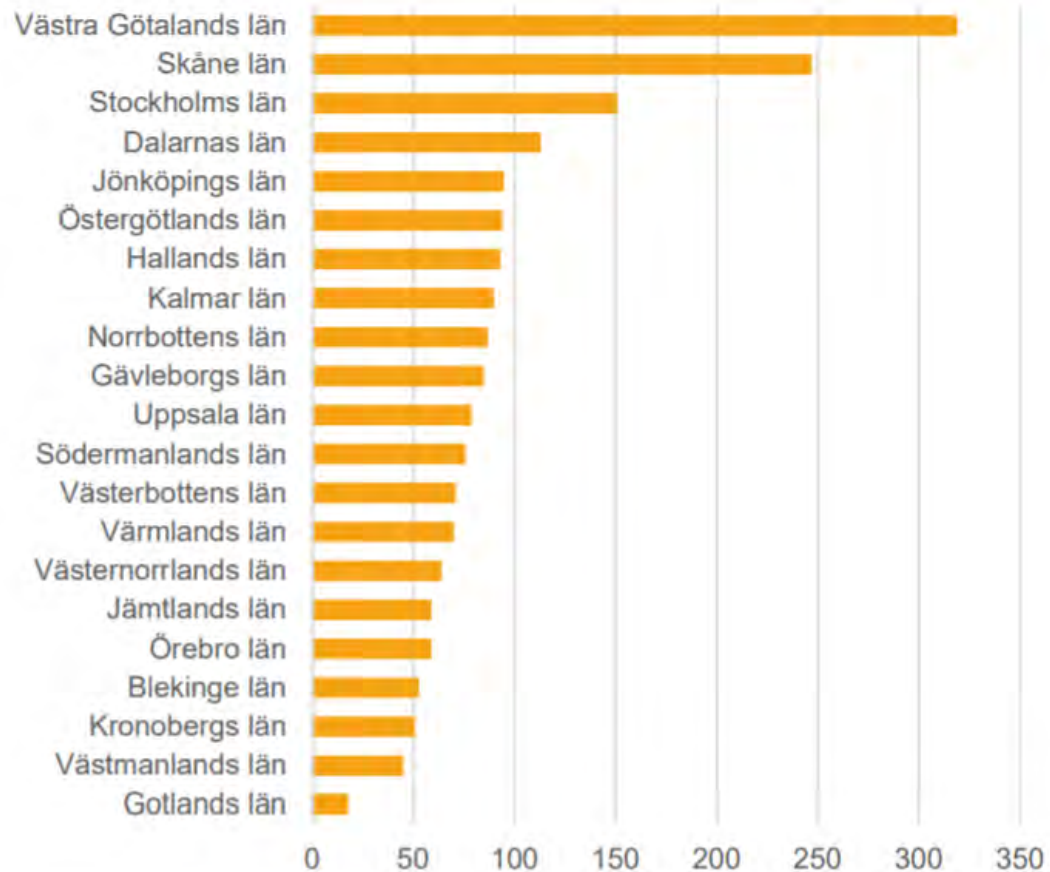
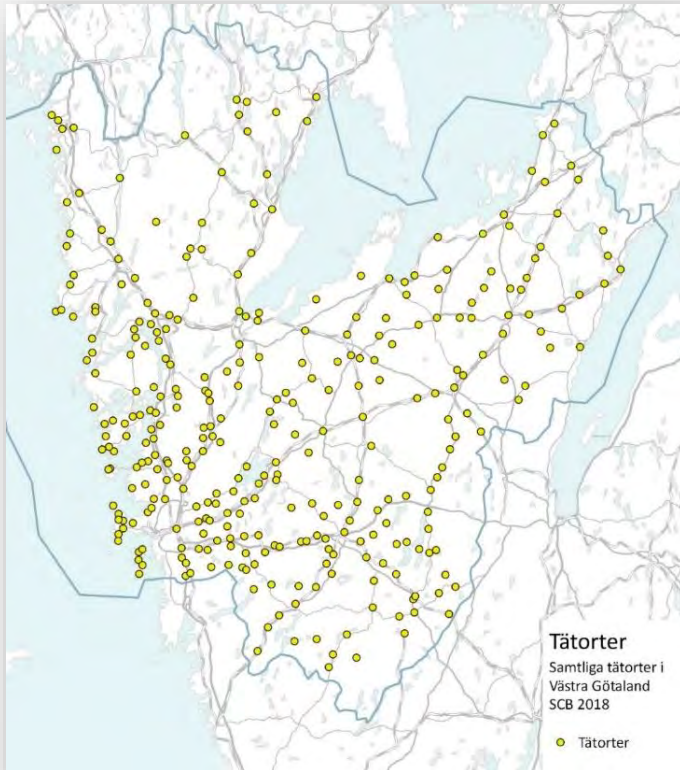

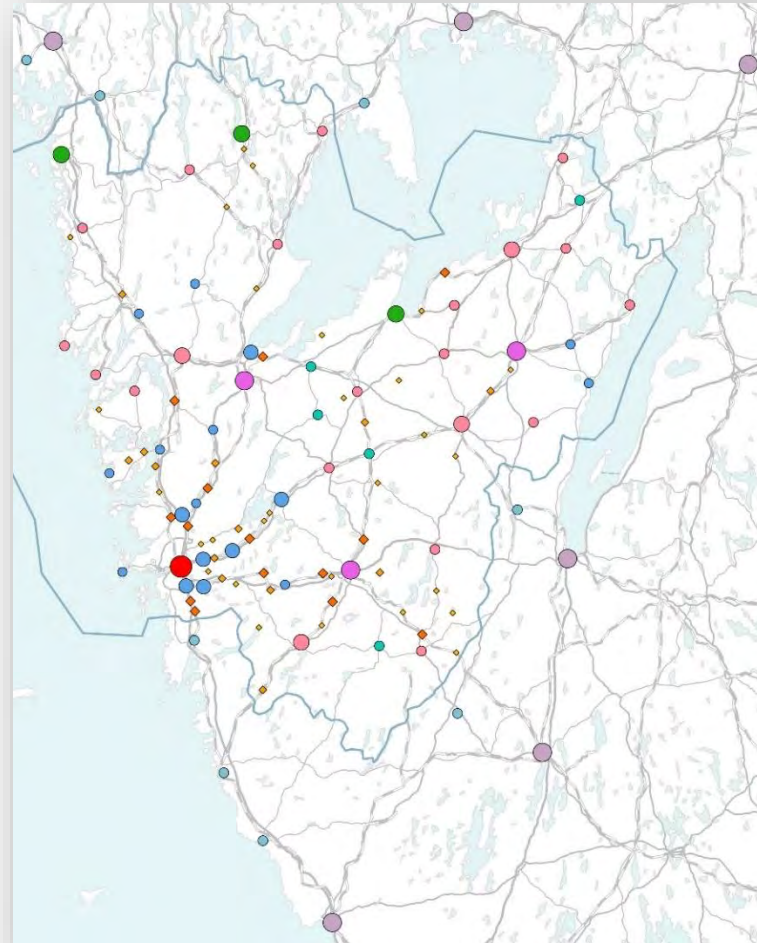
Diagram 1. Antal statistiska tätorter per län 2018

1. 330 tätorter i Västra Götaland

2. Urval av orter med regional funktion

3. Klassificering av urvalet

Klassificering av tätorter

Arbetsmarknad och service

- Storstad
- Regionalt centrum VG
- Regionalt centrum annat län
- Kommuncentra LA
- Kommuncentra LLA > 15 000 inv
- Kommuncentra LLA < 15 000 inv
- Kommuncentra inom annan LLA >15 000 inv
- Kommuncentra inom annan LLA <15 000 inv
- Kommuncentra utanför LLA
- Kommuncentra utanför VG
- ◆ Temapoäng 5-6
- ◆ Temapoäng 4
- ◆ Temapoäng 1-3

- * Temapoäng
- * Lokal arbetsmarknad
- * >15 000 invånare
- * Regionala centrum

Trend- och omvärldsanalys om ortstrukturen i Västra Götaland

- omvärldstrenders påverkan på orters utveckling och ortstrukturen i Västra Götaland.

Megatrender

* Teknisk utveckling * Demografiska förändringar * Klimatförändringar *

REGIONALA TRENDER

Ökad konkurrens om tillgänglig mark

Ökad bostadsbrist

Minskad betydelse av administrativa gränser

Ökad koncentration av service och välfärds-tjänster

Ökad medvetenhet om landsbygders betydelse

Ökad konkurrens om arbetskraft och förändrat behov av kompetens

Ökade socio-ekonomiska klyftor

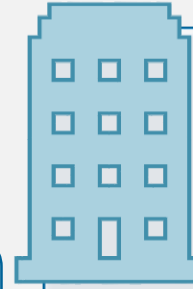

M
E
G
A
T
R
E
N
D
E
R

Hög påverkan	Mindre orter med begränsad regional funktion (temapoäng)	Orter med en lokal arbetsmarknad	Orter med fler än 15 000 invånare	Storstad/regionalt centrum
Medel påverkan				
En viss påverkan				
Regionala trender	<i>Fritsla, Floda Källby, Hällekis, Öjersjö, Gråbo, Dals Långed</i>	<i>Skara, Åmål, Strömstad, Tranemo, Skärhamn</i>	<i>Alingsås Mariestad Uddevalla Kinna</i>	<i>Göteborg Skövde Borås Trollhättan</i>
Ökad konkurrens om tillgänglig mark				
Ökad bostadsbrist				
Minskad betydelse av administrativa gränser				
Ökad koncentration av service och välfärdstjänster				
Ökat medvetenhet om landsbygders betydelse				
Ökad konkurrens om arbetskraft och ett förändrat behov av kompetens				
Ökade socioekonomiska klyftor				

Ökad konkurrens om tillgänglig mark

Ökad bostadsbrist

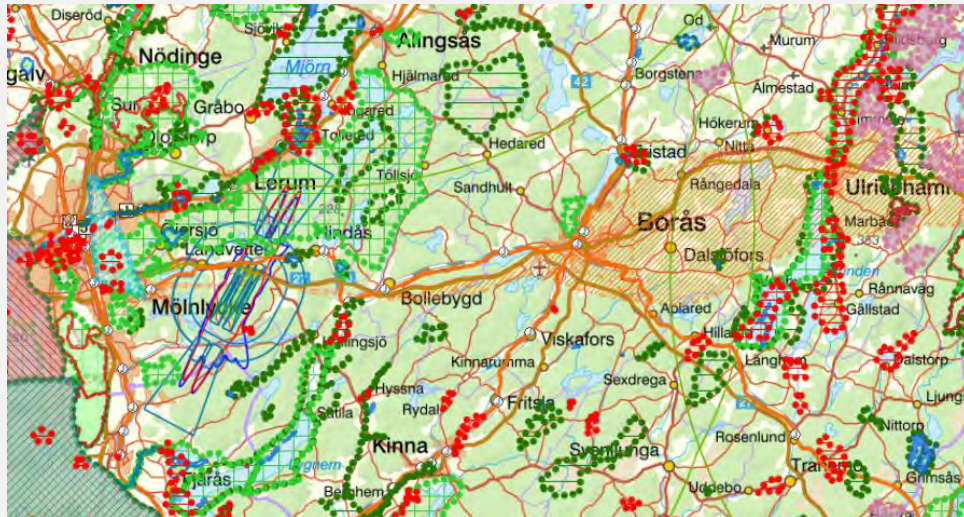
Ökade priser

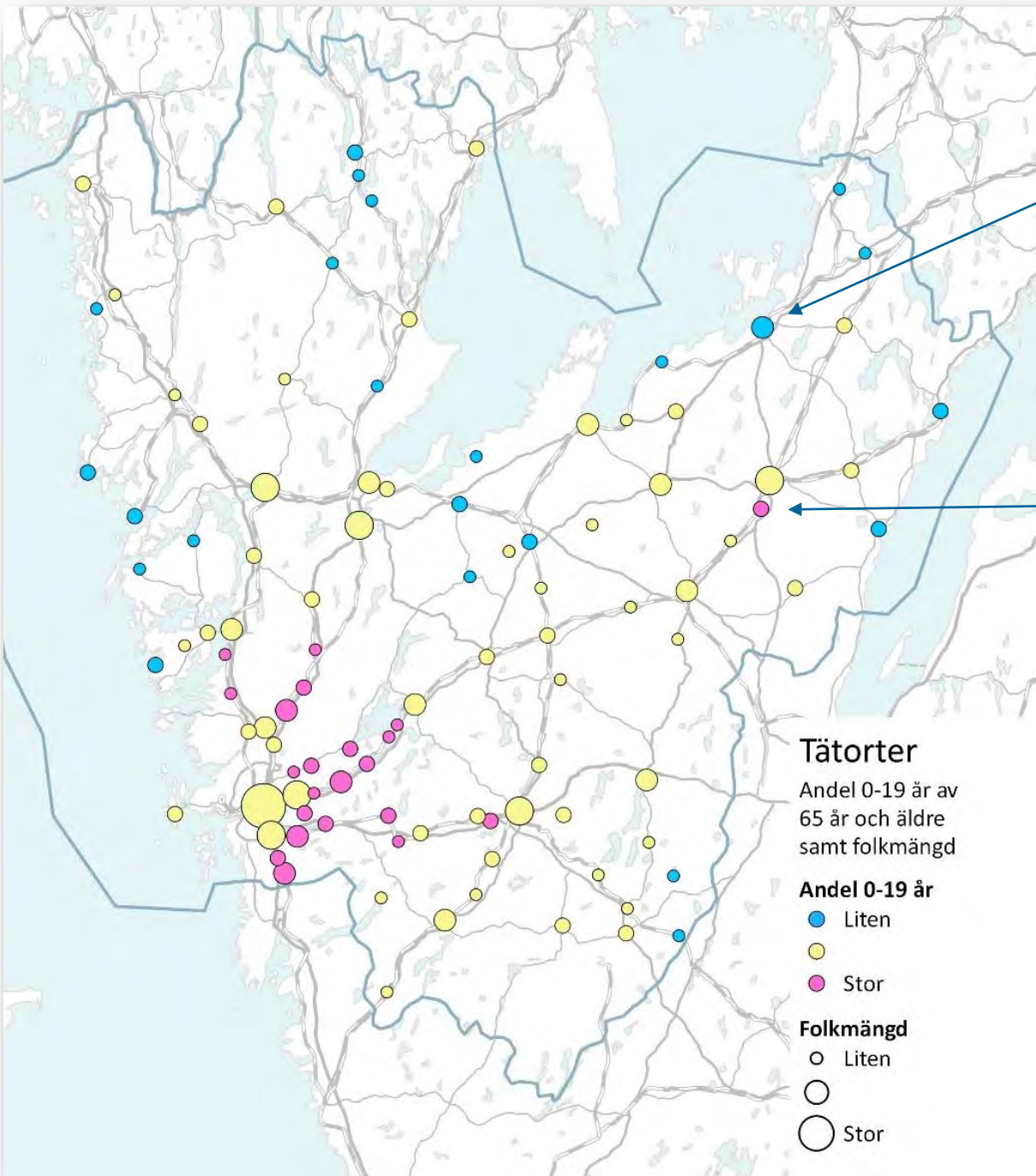
Socioekonomi och boendesegregation.

Risk för en sämre fungerande arbetsmarknad och/eller ökad pendling.

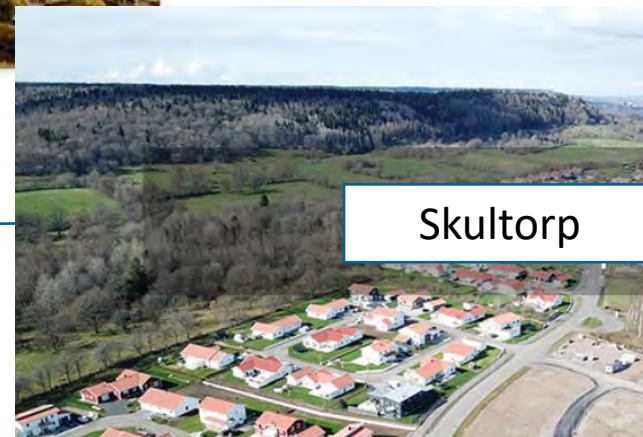
Risk för konflikter om markanvändningsfrågor.

Målkonflikter

Mariestad

Skultorp

Ökad centralisering av service och välfärdstjänster

Mottrend kan vara ökad efterfrågan på service nära hemmet med ökat distansarbete.

Driver ökat resande och urbaniseringstrenden. Bidrar till skillnader i livsvillkor och tillgänglighet till service.

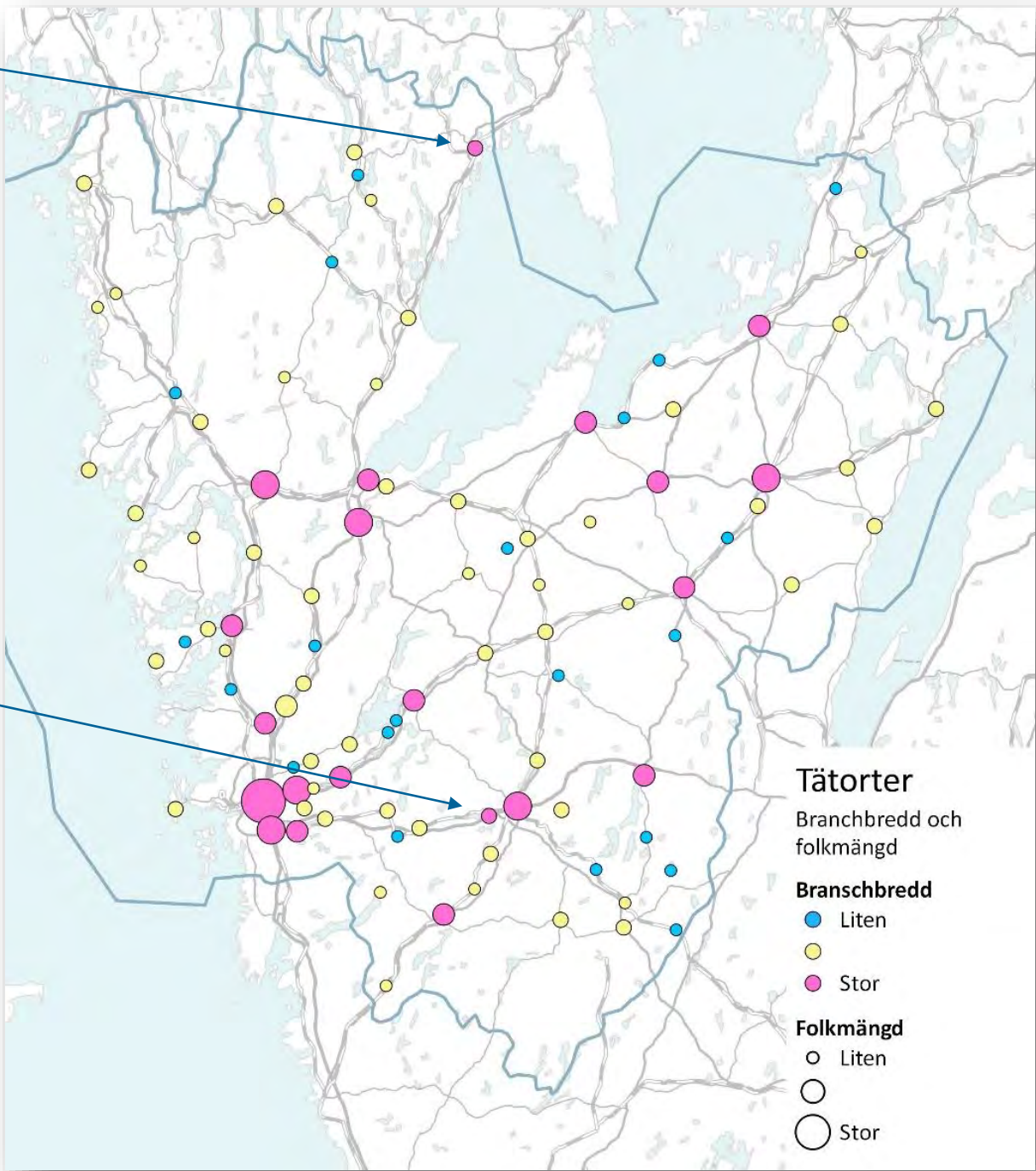
Underlätta för kompetensförsörjningen med en centralisering.

Kan underlätta att upprätta kvalitén i välfärden. Ökad effektiviteten i offentlig service.

Åmål

Viared

Tätorter
Branschbredd och folkmängd

Branschbredd
● Liten
● Stor

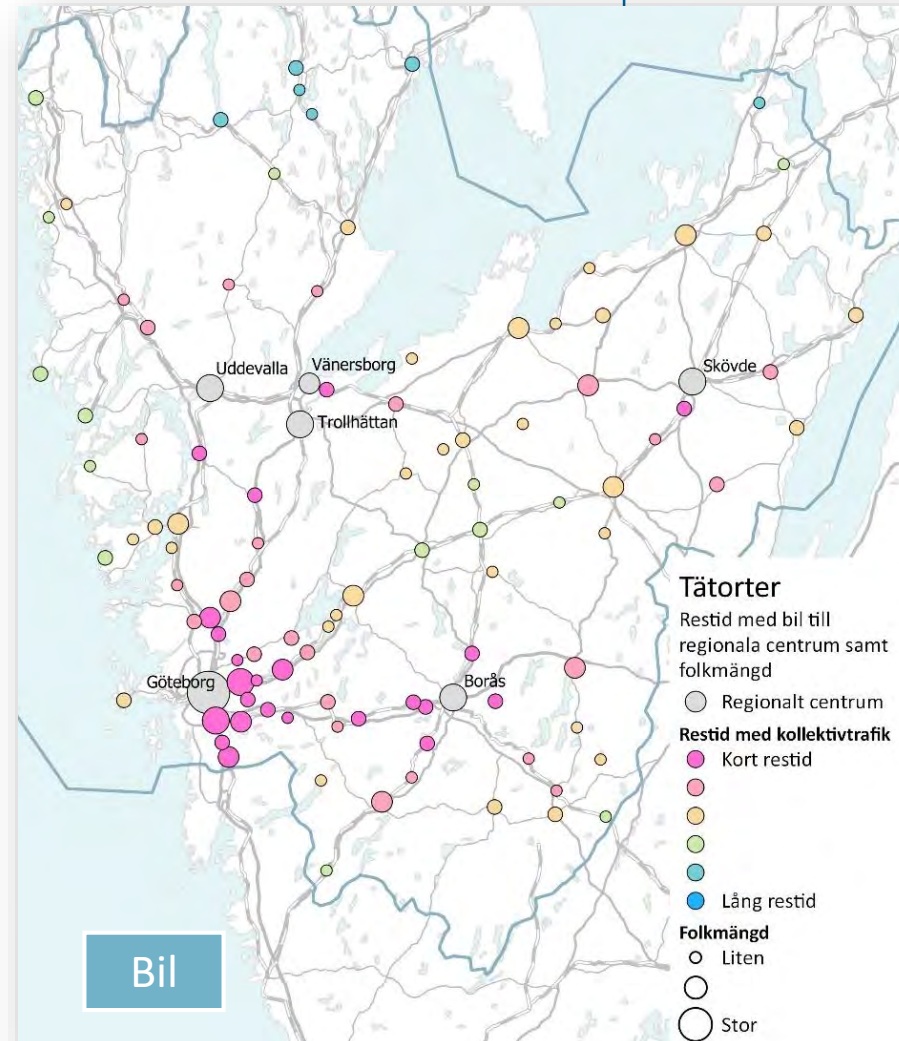
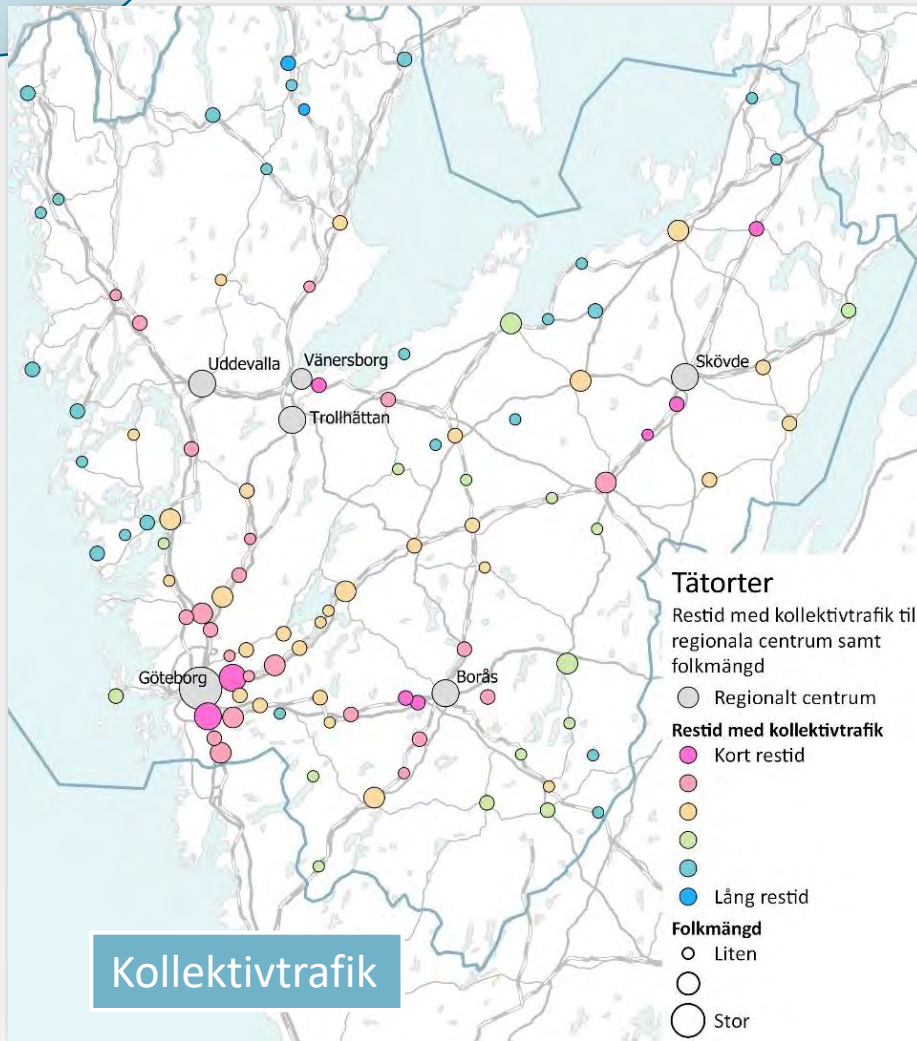
Folkmängd
○ Liten
○ Stor

Ökad behov av funktionell planering och samordning mellan aktörer.

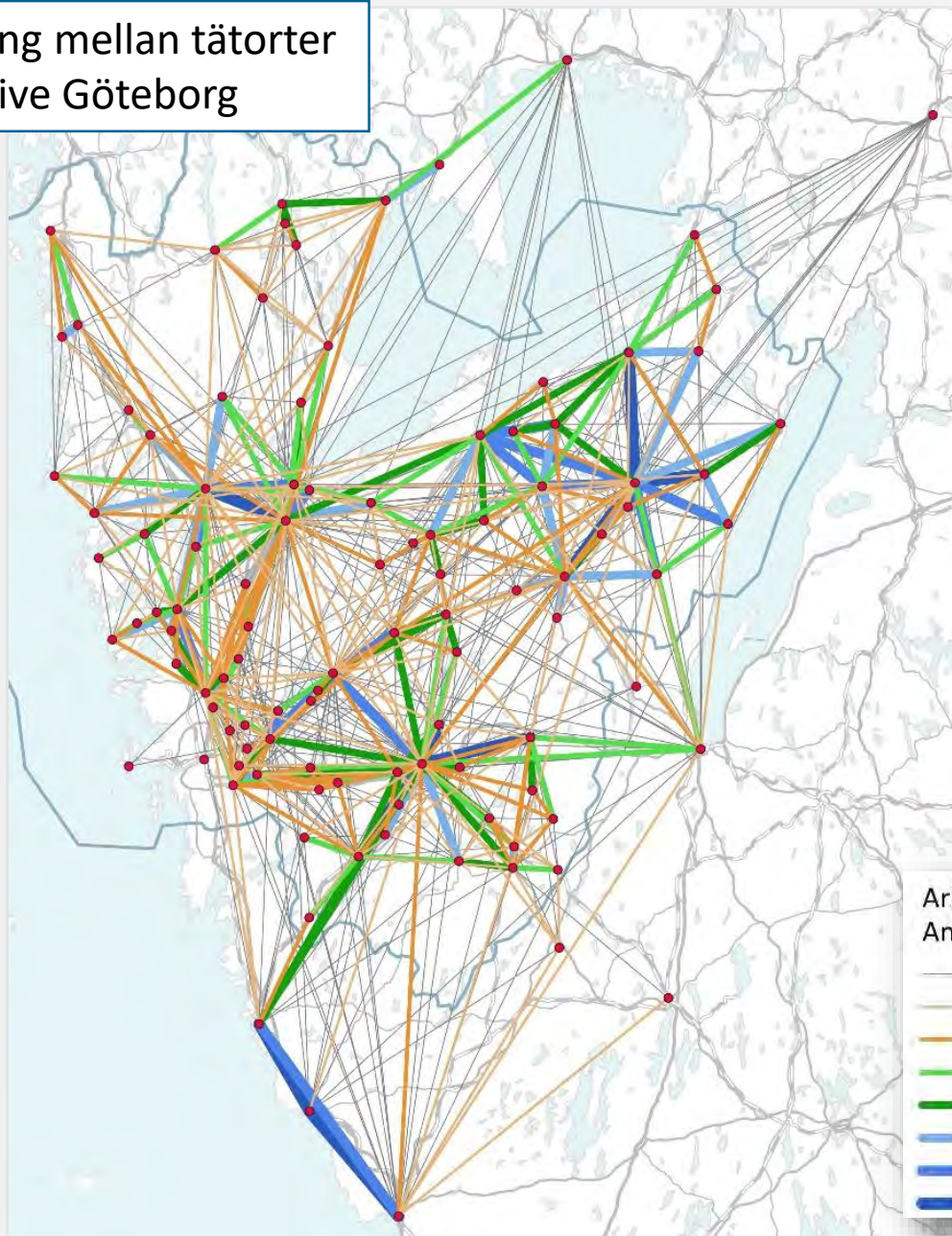

Minskad betydelse av administrativa gränser

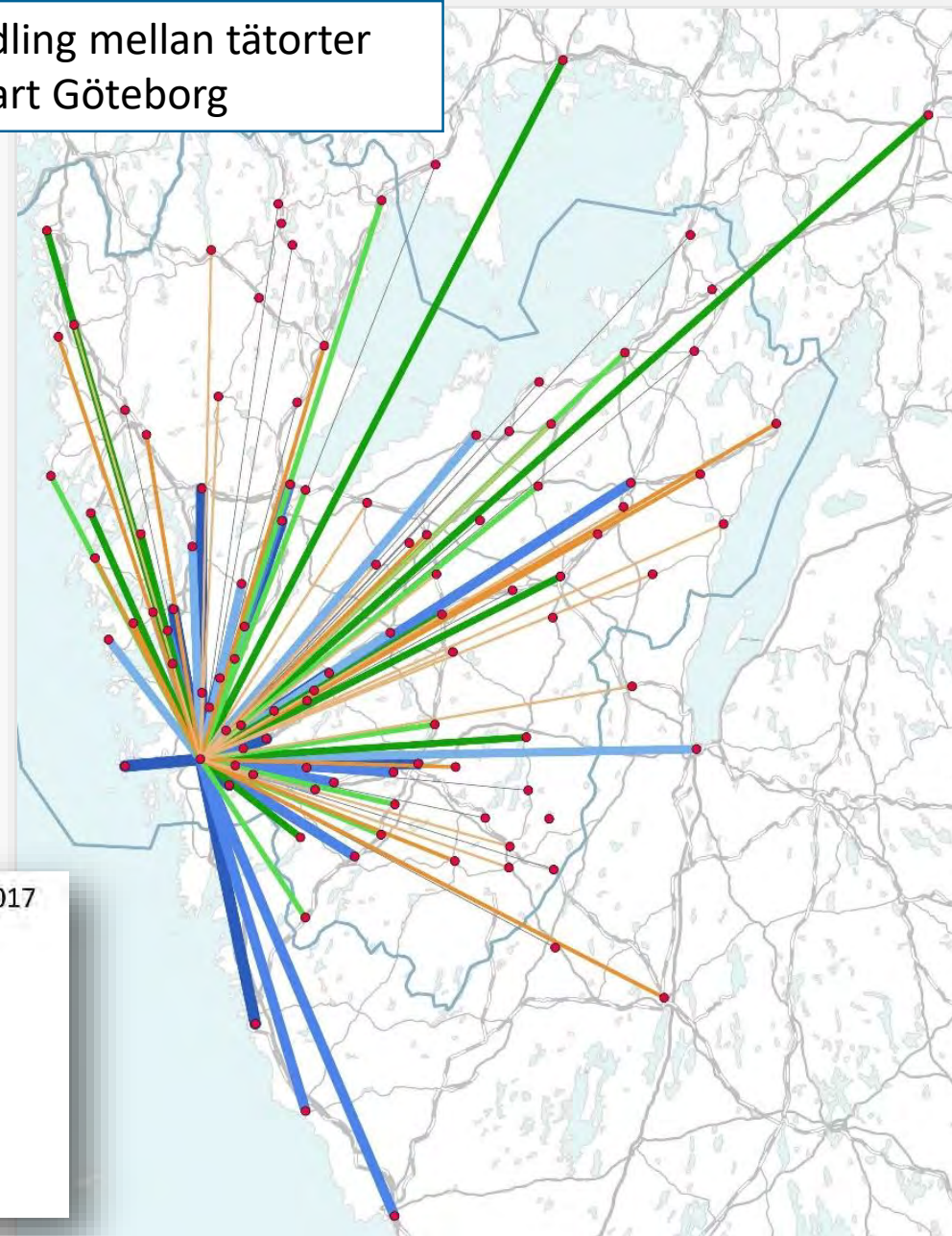
Olika aktiviteter och efterfrågan på service blir allt mer frikopplad från den plats där man är folkbokförd.

Pendling mellan tätorter
exklusive Göteborg

Pendling mellan tätorter
enbart Göteborg

Arbetspendling totalt 2017
Antal personer

- 0 - 20
- 20 - 40
- 40 - 80
- 80 - 120
- 120 - 240
- 240 - 480
- 480 - 960
- 960 - 8700

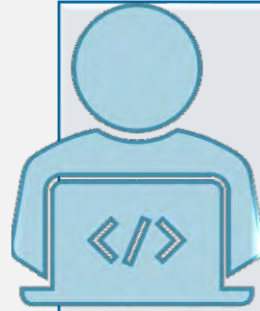
Ökad medvetenhet om landsbygders betydelse

Ökade priser på all typ av mark

Ökad efterfrågan på varor och tjänster från landsbygder.

Digitaliseringens möjligheter

Diskussioner om en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel och energi på regional nivå.

Ökad konkurrens om arbetskraft och förändrat behov av kompetens

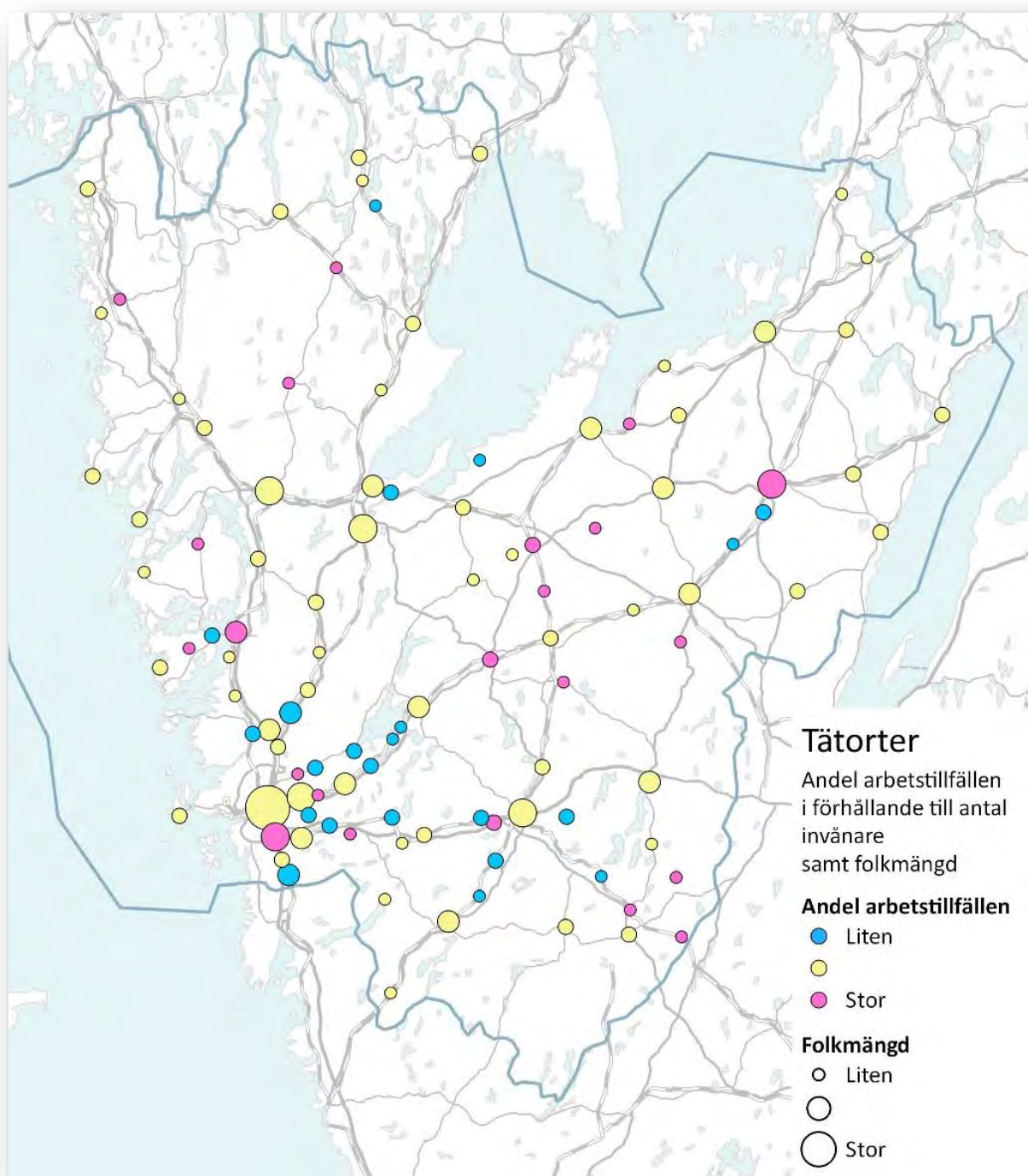
Risk för
överbuds-
konkurrens.

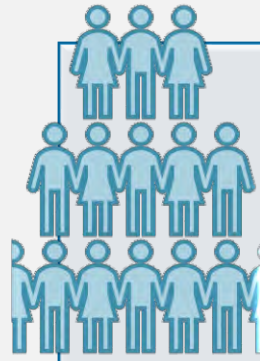
Risk för minskad
produktivitets-
tillväxt.

Ökade möjligheter till
distansarbete kan vara en
mottrend.

Mindre orter i glesa
områden riskerar att få
det allt svårare att hitta
efterfrågad kompetens.

Svårigheter att
upprätta kvalitén
i välfärden.

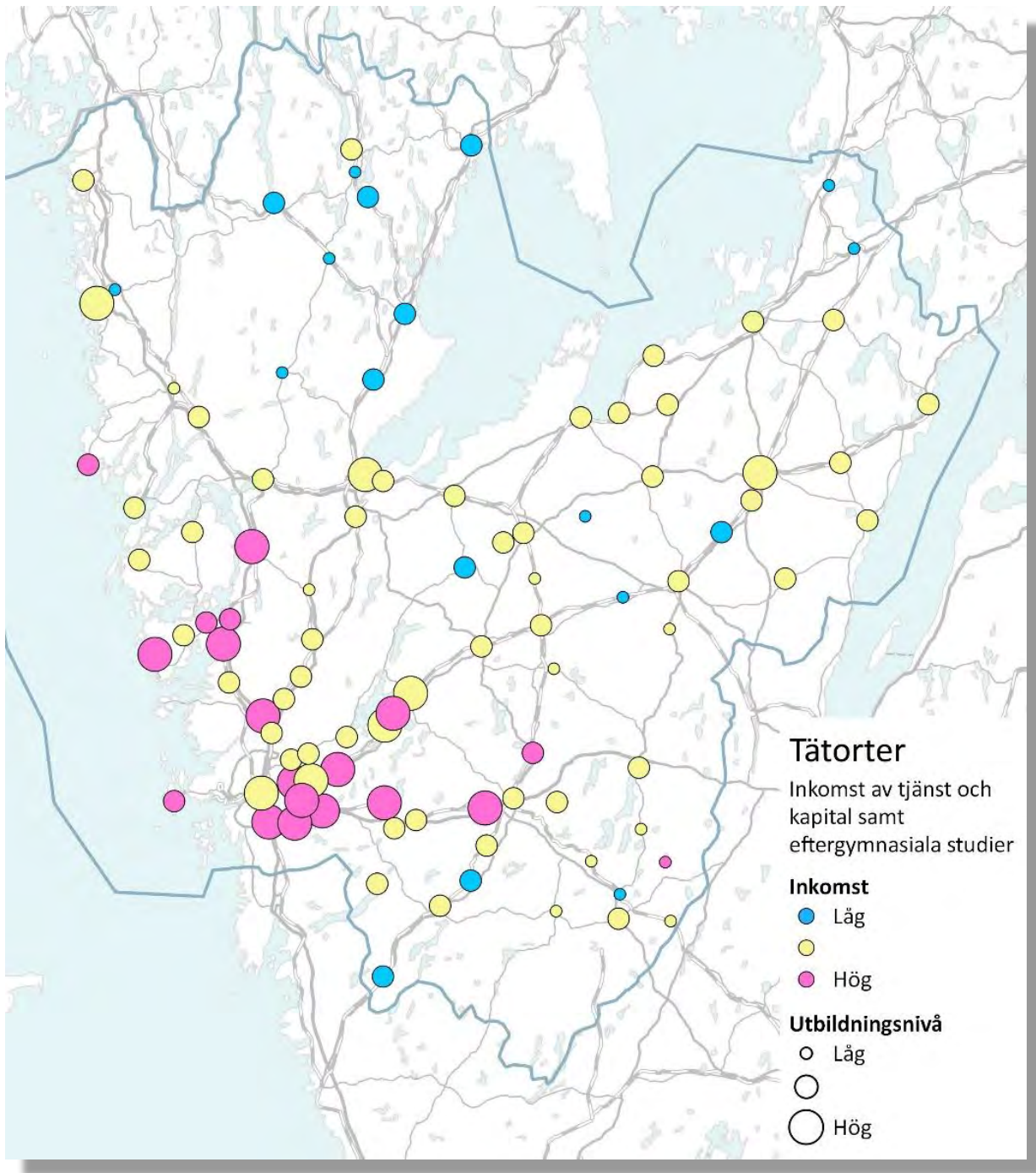
Ökade socioekonomiska klyftor

Ökad boendesegregation.

Risk för ökad social oro och minskad tilltro till demokrati och det offentliga.

Ökad risk att resurser fördelas på ett sätt som missgynnar god hälsa på lika villkor till hela befolkningen

Ökade samhällskostnader när skillnader i socioekonomi ökar

Diskussionsfrågor

- Vad fick ni för tankar kring trenderna och orterna?
- Vad kände ni igen er i och fanns det något som överraskade?
- Vilka paralleller kan ni dra till era regioner?
- Vad skulle vara intressant att fördjupa?

